



בפתחו הלל מתוך אמונה לפרשת "וישלחו"

עין טובה בפרשה / מירב מנגני

1. בפרשתנו יעקב אבינו חוזר אל ארץ ישראל. הוא מתכוון למפגש עם עשיו המבקש להורגו. לפני שהוא מבקש: 'הצילני נא', הוא אומר את הדברים הבאים:



תחשבו על זה.

יעקב אבינו עבר שנים קשות בבית לבן, שרימהו והעבידו קשה. יש לו לכאורה סיבה להתלונן ה"ו בפני הקב"ה על כל מה שעבר. אולם הוא מתבונן בעין טובה על כל חייו ומודה מכל ליבו על מה שנתן לו ה'.



"קִטַּנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֲמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדְּךָ, כִּי בְּמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשִׁנֵּי מַחְנוֹת."

- על מה מודה יעקב אבינו?
- האם הוא מרגיש שכל החסדים שה' עשה עימו מגיעים לו? מאיזה מילה למדים זאת?
- השלימו:
כשהגיע יעקב לחרן כל רכושו היה _____
וכשיצא ממנה לארץ ישראל היו לו _____
יעקב לא מקבל את הברכה כמובן מאליו ו _____

2. התורה מספרת שיעקב העביר את הנחל את כל משפחתו ורכושו, ואחר כך מספרת שהיה לבד:

פירוש רש"י: "ויותר יעקב" - שכח פכים קטנים וחזר עליהם.

"ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר".

- על פי פירוש רש"י: מה הסיבה שיעקב נותר לבדו בלי כל משפחתו? מדוע חצה יעקב שוב את הנחל בשביל חפצים פשוטי ערך, 'פכים קטנים', כלי חרס פשוטים? הרי היה עשיר גדול! תארו לכם שאחד מעשירי העולם יחזור על עקביו כי נפל לו שקל מהכיס... מה אפשר ללמוד ממעשיו של יעקב אבינו? (תשובה אחת לכך תוכלו למצוא בדבר התורה שלפניכם. קראו וענו במילים שלכם)

יעקב בגדלותו הבין שכל חפץ הקיים ברשותו ניתן לו מאת בורא עולם, מתוך כוונה נסתרת ולצורך מטרה. לפיכך לא הייתה כל משמעות לעובדה שכדי החרס היו פשוטים וזולים, עבור יעקב הם היו יקרי ערך. יעקב במעשיו מלמדנו להתבונן בעין טובה על כל מה שנתן לנו ה' ולהבין שלכל דבר יש מטרה ואין לזלזל בשום דבר. הוא מלמדנו שצדיק הוא מי שיש לו היכולת לראות בכל אדם, חפץ או התרחשות, מסר ישיר מבורא עולם (מעובד מתוך אתר "אש התורה").

לפחות כמה שיש ולה' להודות,
בציון טובה הכול לראות



עין טובה ולימוד זכות

מיצקת אבינו הפרשה נלמד
על מידת "ציון טובה"



• הסבירו: מה בין יעקב לעשיו? כל רב.

עשיו: "וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֵשׁ לִי רֵב..."

יעקב: "כִּי חֲנֻנִי אֱלֹהִים וְכִי יֵשׁ לִי כָל"

קראו את פירושו של ה"כלי יקר":

א

הידעת?

המהרש"ל מפרש שאותם פכים קטנים היו כלי שמן ששמר יעקב כדי ליצוק על האבן בבית אל כפי שנדר, ובזכות שסיכן עצמו עבורם זכו בניו שהתגלה להם פך שמן טהור שהספיק לשמונה ימים.

ב

משמע "רב" אבל לא "כל", ויעקב אמר "כי חנני אלוקים וכי יש לי כל". לפי שהרשעים אף על פי שיש להם כל כסף וזהב שבעולם – מכל מקום נראה להם שעדיין הם חסרים, ויש להם רב אבל לא כל צרכם. לכך אמר עשיו "יש לי רב" אבל לא "כל", כי עדיין חסרים המה. יש בידו מנה - מתאוה למאתיים, והצדיקים בהפך זה. כי אפילו אם יש מעט בידם הם מסתפקים בו ושמחים בחלקם, ונראה כאלו יש להם כל.

• ההבדל בין יעקב לעשיו על פי פירושו של בעל ה"כלי יקר":

כתבו על יד כל משפט יעקב / עשיו:

1. יודע שהקב"ה נתן לו את כל מה שיש לו ומזכיר זאת.
2. 'עיניים גדולות' - אינו מסתפק במה שיש לו ורוצה עוד ועוד.
3. מתבונן בעין טובה על מה שיש לו.
4. שמח אפילו כשיש לו מעט ומרגיש שיש לו הכול.
5. מרגיש חסר.
6. מרגיש שיש לו הרבה אבל לא הכול.

א

הידעת?

ה'כלי יקר' הוא ספר פירושים על חמישה חומשי התורה שנכתב על ידי רבי שלמה אפרים מלונטשיץ במאה ה-17.

ב

חברו תפילה משלכם ברוח דבריו של יעקב אבינו:

קטונתי מכל החסדים שעשית בכך ש....

הצילני נא מ

לפנח בנה יש וזה' להודות,
בצין טובה הכול לראות



מיצקב אבינו בפרשה נלמד
על מידת "צין טובה"

עין טובה ולימוד זכות



דבר תורה לשבת פרשת "וישלח":

בפרשתנו אנו למדים על דמותו טובת העין של יעקב אבינו: בתפילה שנושא יעקב לפני פגישתו עם עשיו המבקש להורגו הוא פונה אל הקב"ה ומודה לו על כל החסדים. יעקב אינו מקבל את השפע כמובן מאליו, הוא מתבונן בעין טובה על חייו למרות הסבל הרב שעבר בבית לבן. הוא אומר: 'קטונתי' - מי אני שזכיתי מאדם בודד המהלך עם מקלו שאהפוך לשני מחנות, משפחה גדולה ורכוש גדול? אחרי כן מסופר שיעקב מעביר את הנחל את משפחתו ואת רכושו, ושוב חוזר על עקביו כי שכח 'פכים קטנים' (רש"י). מדוע עשה זאת? יעקב בגדלותו הבין שכל חפץ הקיים ברשותו ניתן לו מאת בורא עולם מתוך כוונה נסתרת ולצורך מטרה. לפיכך לא הייתה כל משמעות לעובדה שכדי החרס היו פשוטים וזולים, עבור יעקב הם היו יקרי ערך. יעקב במעשיו מלמדנו להתבונן בעין טובה על כל מה שנתן לנו ה' ולהבין שלכל דבר יש מטרה ואין לזלזל בשום דבר. בפגישה עם עשיו אומר יעקב: "כי חנני אלוקים ויש לי כל". מסביר בעל ה"כלי יקר" את ההבדל בין הרשעים בעלי העין הגדולה שלמרות שיש להם הרבה רוצים עוד ועוד לעומת הצדיקים בעלי העין הטובה שאפילו אם יש מעט בידם - הם מסתפקים בו ושמחים בחלקם, ונראה כאילו יש להם כל.

חידות וחידודים / הרב הראל זילברנגל, רב בית ספר "מורשת מנחם" גבעת שמואל

מצווה בפרשה – איסור אכילת גיד הנשה

בפרשה מתואר מאבקו של יעקב עם המלאך, שרו של עשיו. בסיום המאבק המלאך מבקש לעלות חזרה לשמיים – "שלחני כי עלה השחר", אך לפני שעולה עוד מספיק לפגוע ביעקב ולהפוך אותו לצולע. הפגיעה הייתה בירך, בחלק העליון של הרגל, ולזכר כך חלק זה נאסר באכילה ובהקרבה על המזבח.

מידה בפרשה – נימוס וכבוד

אנו קוראים בפרשה על דיבור מנומס שדיברו האחים זה לזה בעת המפגש ביניהם. יעקב אומר לעשיו: "אם נא מצאתי חן בעיניך... קח נא את ברכתי..." גם עשיו מדבר בלשון נימוסית ונעימה אל יעקב: "אציגה נא עמך מן העם אשר אתי". אין ספק שדיבור כזה מרכז מאוד את האיבה שהייתה כל כך הרבה שנים. דיבור מנומס צריך להיות שגור על שפתינו בכל יום ובכל עת בכל עניין. "דבר בכבוד – זה פשוט יעבוד!"



מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- א. "וישלח יעקב _____ לפניו אל עשיו אחיו" (ל"ב, ד')
- ב. "באנו אל _____ אל _____ וגם הולך לקראתך _____ איש עימו" (ל"ב, ז').
- ג. "הצילני נא מיד _____ מיד _____" (ל"ב, י"ב).
- ד. "ויוותר יעקב _____ ויאבק איש עמו עד _____" (ל"ב, כ"ה).
- ה. "וירץ עשיו לקראתו _____ ויפול על צואריו _____" (ל"ג, ד').
- ו. "וישב ביום ההוא עשיו לדרכו _____, ויעקב נסע _____" (ל"ג, ט"ז)

שאלות אתגר מתוך הפרשה:

- א. באיזה פסוק בפרשתנו יש 7 מילים רצופות המתחילות באות ו' החיבור? מהו?
- ב. מי הוא אביו של העם הסיני?

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

- א. יעקב חש שהוא בצרה גדולה (ל"ב, ח')
- ב. יש לי רכוש רב ואיני זקוק לתוספת (ל"ג, ט')
- ג. הסירו את העבודה הזרה מתוכם (ל"ה, ב')
- ד. המלאך משנה את שמו של יעקב ומיעקב לישראל (ל"ב, כ"ט)

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים:

- א. יעקב שולח שליחים אל ארץ אדום – נכון / לא נכון
- ב. המקום נקרא פניאל כי יעקב היה פנוי - נכון / לא נכון
- ג. יעקב קונה את חלקת השדה באלף כסף - נכון / לא נכון
- ד. לבנימין ניתן שם נוסף - נכון / לא נכון
- ה. דבורה הייתה שפחת לאה - נכון / לא נכון
- ו. יעקב טמן את רכוש העבודה זרה של אנשי תחת עץ האלה - נכון / לא נכון
- ז. יעקב אבינו בונה מזבח בבית אל - נכון / לא נכון

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים הקשורות אחת לשנייה

| | |
|-------|-------|
| שני | ולוי |
| נחל | קשיטה |
| שמעון | שעיר |
| יעקב | מחנות |
| מאה | אוני |
| אלון | לחם |
| עשיו | בכות |
| בית | סוכות |
| בן | יבוק |